

ΔΙΑΤΑΞΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ (τρίτο τμήμα)
της 17ης Οκτωβρίου 2005 *

Στην υπόθεση T-28/02,

First Data Corp., με έδρα το Wilmington, Delaware (Ηνωμένες Πολιτείες),

FDR Ltd, με έδρα το Dover, Delaware (Ηνωμένες Πολιτείες),

First Data Merchant Services Corp., με έδρα το Sunrise, Φλόριντα (Ηνωμένες Πολιτείες),

εκπροσωπούμενες αρχικώς από τους P. Bos και M. Nissen και στη συνέχεια από τον P. Bos, δικηγόρους,

προσφεύγουσες,

* Γλώσσα διαδικασίας: η αγγλική.

κατά

Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενης αρχικώς από τους R. Wainwright, W. Wils και V. Superti, στη συνέχεια από τους R. Wainwright και Θ. Χριστοφόρου, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

καθής,

που έχει ως αντικείμενο αίτημα ακυρώσεως του άρθρου 1, πέμπτη περίπτωση, της αποφάσεως 2001/782/ΕΚ της Επιτροπής, της 9ης Αυγούστου 2001, σχετικά με διαδικασία βάσει του άρθρου 81 της Συνθήκης ΕΚ και του άρθρου 53 της Συμφωνίας ΕΟΧ (Υπόθεση COMP/Δ1/29.373 — Visa International) (ΕΕ L 293, σ. 24),

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
(τρίτο τμήμα),

συγκείμενο από τους M. Jaeger, πρόεδρο, V. Tiili και O. Czúcz, δικαστές,

γραμματέας: E. Coulon

εκδίδει την ακόλουθη

Διάταξη

Ιστορικό της διαφοράς

- 1 Η First Data Corp. είναι η μητρική εταιρία της FDR Ltd, την οποία ελέγχει μέσω της θυγατρικής της First Data Resources Inc. Είναι επίσης η μητρική εταιρία της First Data Merchant Services Corp., την οποία ελέγχει μέσω της θυγατρικής της First Financial Management Corp. Όλες αυτές οι εταιρίες απαρτίζουν τον όμιλο First Data (στο εξής: First Data).

- 2 Η FDR ασκεί τις δραστηριότητές της στον τομέα των καρτών πληρωμής στην Ευρώπη με την επωνυμία First Data Europe. Στις ΗΠΑ η μητρική εταιρία First Data Resources αποτελεί για τους εκδότες των εν λόγω καρτών έναν από τους κύριους φορείς παροχής σχετικών υπηρεσιών. Εξάλλου, η First Data Merchant Services είναι μία από τις σημαντικότερες επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην αμερικανική αγορά παροχής των λεγόμενων υπηρεσιών «προσελκύσεως εμπόρων».

- 3 Η Visa International Service Association (στο εξής: Visa) είναι μια ιδιωτική επιχείρηση κερδοσκοπικού χαρακτήρα, η οποία ανήκει στα μέλη της, δηλαδή σε 20 000 χρηματοπιστωτικά ιδρύματα από όλο τον κόσμο. Η εν λόγω επιχείρηση διαχειρίζεται το σύστημα πληρωμών με κάρτες Visa (στο εξής: σύστημα πληρωμών με κάρτες Visa).

- 4 Στις 31 Ιανουαρίου 1977, η Visa (υπό την προηγούμενη επωνυμία της Ibanco Ltd) κοινοποίησε στην Επιτροπή τους διάφορους κανόνες και κανονιστικές ρυθμίσεις που διέπουν την ίδια και τα μέλη της, ζητώντας είτε να της χορηγηθεί αρνητική πιστοποίηση, είτε να τύχει της απαλλαγής που προβλέπει το άρθρο 81, παράγραφος 3, ΕΚ.
- 5 Η Επιτροπή απηύθυνε στην εν λόγω επιχείρηση, στις 29 Απριλίου 1985, έγγραφο με το οποίο πρότεινε να τεθεί η υπόθεση στο αρχείο, κατόπιν όμως καταγγελίας κατά των πολυμερών διατραπεζικών προμηθειών όσον αφορά το σύστημα πληρωμών με κάρτες Visa, άρχισε να ερευνά εκ νέου την υπόθεση και απέσυρε το εν λόγω έγγραφο στις 4 Δεκεμβρίου 1992.
- 6 Στις 14 Οκτωβρίου 2000, η Επιτροπή δημοσίευσε, βάσει του άρθρου 19, παράγραφος 3, του κανονισμού 17 του Συμβουλίου, της 6ης Φεβρουαρίου 1962, πρώτου κανονισμού εφαρμογής των άρθρων [81] και [82] της Συνθήκης (ΕΕ ειδ. έκδ. 08/001, σ. 25), ανακοίνωση με την οποία κάλεσε τους ενδιαφερομένους να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους σχετικά με την πρόθεση της Επιτροπής να λάβει ευνοϊκή θέση έναντι του κανόνα περί απαγορεύσεως των διακρίσεων, των τροποποιημένων κανόνων σχετικά με τις διασυνοριακές υπηρεσίες και του κανόνα «προϋπόθεση για την προσέλκυση εμπόρων η έκδοση καρτών» (no-acquiring-without-issuing rule) (ΕΕ C 293, σ. 18). Οι προσφεύγουσες δεν υπέβαλαν παρατηρήσεις επί της εν λόγω ανακοινώσεως.
- 7 Στις 22 Μαΐου 2001, οι εκπρόσωποι της First Data συναντήθηκαν με τους εκπροσώπους της Visa, προκειμένου να υποβάλουν το σχέδιό τους για την ανάπτυξη δραστηριότητας προσέλκυσεως εμπόρων στην Ευρώπη και η εν λόγω εταιρία να αποκτήσει την ιδιότητα του μέλους της Visa. Η Visa επισήμανε, συναφώς, στην First Data ότι, για την απόκτηση της ιδιότητας του μέλους, πρέπει να πληρούνται δύο προϋποθέσεις. Αφενός, ο αιτών πρέπει να είναι χρηματοδοτικός οργανισμός και, αφετέρου, πριν αρχίσει να προσελκύει εμπόρους πρέπει να έχει εκδώσει κάρτες πληρωμής.

- 8 Στις 11 Ιουλίου 2001, η First Data ζήτησε γραπτώς από τη Visa να της αποστείλει τα αναγκαία για την υποβολή αιτήσεως προσχωρήσεως στη Visa δικαιολογητικά.

- 9 Στις 20 Ιουλίου 2001, η Visa απάντησε στη First Data, υπενθυμίζοντάς της τις προϋποθέσεις αποκτήσεως της ιδιότητας του μέλους, οι οποίες είχαν ανακοινωθεί κατά τη σύσκεψη της 22ας Μαΐου 2001.

- 10 Στις 9 Αυγούστου 2001, η Επιτροπή εξέδωσε την απόφαση 2001/782/EK σχετικά με διαδικασία βάσει του άρθρου 81 της Συνθήκης ΕΚ και του άρθρου 53 της Συμφωνίας ΕΟΧ (Υπόθεση COMP/Δ1/29.373 — Visa International) (ΕΕ L 293, σ. 24, στο εξής: προσβαλλόμενη απόφαση).

- 11 Το διατακτικό της προσβαλλομένης αποφάσεως έχει ως εξής:

«Άρθρο 1

Βάσει των στοιχείων που έχει στη διάθεσή της, η Επιτροπή διαπιστώνει ότι δεν συντρέχουν λόγοι παρέμβασής της βάσει του άρθρου 81, παράγραφος 1, της Συνθήκης ΕΚ ή/και του άρθρου 53 της Συμφωνίας ΕΟΧ, σχετικά με τις ακόλουθες διατάξεις των κοινοποιηθέντων κανόνων και κανονισμών που διέπουν το σύστημα πληρωμών με κάρτα της Visa International:

[...]

— το γεγονός ότι προϋπόθεση για την προσέλκυση εμπόρων είναι η έκδοση καρτών, όπως προβλέπεται στο άρθρο 2.04-2.07 του καταστατικού [...]» (στο εξής: επίδικος κανόνας).

Διαδικασία

- 12 Με δικόγραφο που κατέθεσαν στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 4 Φεβρουαρίου 2002, οι προσφεύγουσες άσκησαν την υπό κρίση προσφυγή.
- 13 Με χωριστό δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 4 Απριλίου 2002, η καθής προέβαλε ένσταση απαραδέκτου, δυνάμει του άρθρου 114 του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου.
- 14 Με χωριστό δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 17 Ιουνίου 2002, η Visa ζήτησε να παρέμβει υπέρ της Επιτροπής.
- 15 Με έγγραφο της 4ης Ιουλίου 2002, οι προσφεύγουσες ζήτησαν, βάσει του άρθρου 116, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, να αντιμετωπισθούν ως εμπιστευτικά τα στοιχεία που περιλαμβάνονται στις παραγράφους 6, τέταρτη έως έβδομη περίοδος, 7, τρίτη περίοδος, και 13, τρίτη και τέταρτη περίοδος, των παρατηρήσεών τους επί της ενστάσεως απαραδέκτου, τα οποία περιείχαν επιχειρηματικά απόρρητα.

- 16 Με διάταξη της 7ης Ιανουαρίου 2003, το Πρωτοδικείο αποφάσισε να συνεκδικάσει την ένσταση απαραδέκτου με την ουσία της υποθέσεως και επιφυλάχθηκε επί των εξόδων.
- 17 Με διάταξη της 20ής Ιανουαρίου 2003, επετράπη στη Visa να παρέμβει υπέρ της Επιτροπής. Τα μη εμπιστευτικά στοιχεία των υπομνημάτων τής διαβιβάστηκαν.
- 18 Με δικόγραφο που κατέθεσε στις 12 Φεβρουαρίου 2003, η Visa υπέβαλε ενστάσεις επί της αιτήσεως εμπιστευτικής μεταχειρίσεως. Οι προσφεύγουσες υπέβαλαν τις παρατηρήσεις τους επί των εν λόγω ενστάσεων με δικόγραφο που κατέθεσαν στις 10 Απριλίου 2003.
- 19 Με διάταξη του Πρωτοδικείου της 14ης Αυγούστου 2003, κρίθηκαν εμπιστευτικά τα στοιχεία που περιλαμβάνονται στις παραγράφους 6, τέταρτη έως έβδομη περίοδος, 7, τρίτη περίοδος, και 13, τρίτη και τέταρτη περίοδος, των παρατηρήσεων των προσφευγουσών επί της ενστάσεως απαραδέκτου. Το Πρωτοδικείο επιφυλάχθηκε επί των δικαστικών εξόδων.
- 20 Κατόπιν της τροποποίησης της συνθέσεως των τμημάτων του Πρωτοδικείου, ο εισηγητής δικαστής τοποθετήθηκε στο τρίτο τμήμα, στο οποίο ανατέθηκε, ως εκ τούτου, η υπό κρίση υπόθεση.
- 21 Κατόπιν εκθέσεως του εισηγητή δικαστή, το Πρωτοδικείο αποφάσισε να προχωρήσει στην προφορική διαδικασία και, στο πλαίσιο των μέτρων οργάνωσης της διαδικασίας που προβλέπει το άρθρο 64 του Κανονισμού Διαδικασίας, κάλεσε τους διαδίκους να καταθέσουν ορισμένα έγγραφα και τους υπέβαλε εγγράφως σειρά ερωτήσεων.

22 Οι προσφεύγουσες ζητούν από το Πρωτοδικείο:

- να ακυρώσει την προσβαλλόμενη απόφαση, στο μέτρο που αφορά τον επίδικο κανόνα·
- να διατάξει την Επιτροπή και τη Visa να παράσχουν τα στοιχεία και/ή τα έγγραφα που αφορούν τον καθορισμό του επαρκούς αριθμού καρτών που προβλέπει η 18η αιτιολογική σκέψη και η υποσημείωση 21 της προσβαλλόμενης απόφασως·
- να υποχρεώσει την Επιτροπή ή τη Visa να προσκομίσουν αντίγραφο του «Cross-border Acquiring Planning and Implementation Guide» (οδηγού προγραμματισμού και εφαρμογής σχεδίων διασυνοριακής προσελκύσεως εμπόρων), για τον οποίο γίνεται λόγος στο υπόμνημα αντικρούσεως·
- να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα·
- να καταδικάσει τη Visa στα δικαστικά έξοδα της παρεμβάσεως.

23 Η Επιτροπή ζητεί από το Πρωτοδικείο:

- να απορρίψει την προσφυγή ως απαράδεκτη και/ή ως αβάσιμη·

— να καταδικάσει τις προσφεύγουσες στα δικαστικά έξοδα.

- 24 Με έγγραφο της 28ης Ιανουαρίου 2005, η Visa ανακοίνωσε στο Πρωτοδικείο την απόφασή της περί της άμεσης καταργήσεως του επίδικου κανόνα στην ευρωπαϊκή ζώνη εφαρμογής του συστήματος πληρωμής με κάρτες Visa. Επιπλέον, η Visa παραιτήθηκε από την αίτηση παρεμβάσεως που είχε υποβάλει.
- 25 Με έγγραφο της 3ης Φεβρουαρίου 2005, το Πρωτοδικείο ζήτησε από τους διαδίκους να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους επί της παραίτησεως της Visa και επί της εξαφανίσεως της προσφυγής. Ανακοινώθηκε επίσης στους διαδίκους η απόφαση του προέδρου του τρίτου τμήματος να αναβάλει τη συνεδρίαση της 24ης Φεβρουαρίου 2005.
- 26 Με διάταξη της 6ης Απριλίου 2005, η αίτηση παρεμβάσεως της Visa διαγράφηκε, κατόπιν της παραίτησεώς της, από το πρωτόκολλο του Πρωτοδικείου.

Σκεπτικό

- 27 Σύμφωνα με το άρθρο 113 του Κανονισμού Διαδικασίας, το Πρωτοδικείο, αποφαινόμενο υπό τις συνθήκες του άρθρου 114, παράγραφοι 3 και 4, του ίδιου κανονισμού, μπορεί σε κάθε στάδιο της διαδικασίας να εξετάσει αυτεπαγγέλτως το απαράδεκτο για λόγους δημόσιας τάξεως, ή να διαπιστώσει, αφού ακούσει τους διαδίκους, ότι η προσφυγή κατέστη άνευ αντικειμένου και ότι η δίκη πρέπει να καταργηθεί. Το άρθρο 114, παράγραφος 3, του Κανονισμού Διαδικασίας προβλέπει ότι η διαδικασία συνεχίζεται προφορικώς, εκτός αν το Πρωτοδικείο αποφασίσει άλλως.

- 28 Αφού ακούστηκαν οι παρατηρήσεις των διαδίκων επί των συνεπειών της καταργήσεως του επίδικου κανόνα στη συνέχεια της διαδικασίας, το Πρωτοδικείο έκρινε ότι έχει στη διάθεσή του επαρκή στοιχεία και αποφάσισε να κλείσει την κινηθείσα προφορική διαδικασία.

Επιχειρήματα των διαδίκων

- 29 Η Επιτροπή φρονεί ότι η προσφυγή κατέστη άνευ αντικειμένου και ότι οι προσφεύγουσες δεν έχουν πλέον έννομο συμφέρον.
- 30 Οι προσφεύγουσες υποστηρίζουν ότι ούτε η εκ μέρους της Visa κατάργηση του επίδικου κανόνα, ούτε η παραίτησή της από την αίτηση παρεμβάσεως συνιστούν επαρκείς λόγους για την παύση της διαδικασίας. Προς στήριξη της απόψεώς τους αυτής προβάλλουν τρία επιχειρήματα.
- 31 Πρώτον, υποστηρίζουν ότι δεν υπάρχουν εγγυήσεις για το ότι η Visa δεν θα θέσει εκ νέου τον επίδικο κανόνα ή παρεμφερή κανόνα με ισοδύναμο αποτέλεσμα. Κατά τις προσφεύγουσες, η διατήρηση σε ισχύ της προσβαλλομένης αποφάσεως θα διευκολύνει αυτή τη διαδικασία. Φρονούν ότι, αν το Πρωτοδικείο δεν εκδώσει απόφαση αρχής, η Visa θα προσπαθήσει να αποτρέψει την είσοδο της First Data, ως εταιρίας προσελκύνουσας εμπόρους, στην ευρωπαϊκή ζώνη του συστήματος πληρωμών με κάρτες Visa.
- 32 Δεύτερον, οι προσφεύγουσες υποστηρίζουν ότι έχουν έννομο συμφέρον προς εκδίκαση της προσφυγής τους, καθόσον το Πρωτοδικείο μπορεί να αποφανθεί υπέρ τους στηριζόμενο, μεταξύ άλλων, στο ότι η Επιτροπή κακώς δέχθηκε τον επίδικο κανόνα, χωρίς να εξετάσει η ίδια το αντικείμενο και τις συνέπειές του, συμπεριλαμβανομένης της προϋποθέσεως σύμφωνα με την οποία για την αποδοχή στο οικείο σύστημα απαιτείται άδεια παροχής τραπεζικών υπηρεσιών. Οι

προσφεύγουσες διευκρινίζουν ότι η προσφυγή δεν κατέστη άνευ αντικειμένου, διότι η τελευταία αυτή απαίτηση εξακολούθησε να ισχύει μετά την κατάργηση του επίδικου κανόνα από τη Visa. Οι προσφεύγουσες φρονούν ότι, για τις απλές δραστηριότητες προσελκύσεως εμπόρων, η απαίτηση περί αποκτήσεως αδείας παροχής τραπεζικών υπηρεσιών δεν δικαιολογείται.

- 33 Τρίτον, οι προσφεύγουσες φρονούν ότι μια απόφαση του Πρωτοδικείου και ειδικότερα μια απόφαση που κηρύσσει βάσιμο τον τρίτο λόγο της προσφυγής τους, ο οποίος αντλείται από το ότι η Επιτροπή υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο και/ή τα πραγματικά περιστατικά όταν διαπίστωσε ότι δεν υπήρξε σημαντικός περιορισμός του ανταγωνισμού, θα μπορέσει να θεμελιώσει ενδεχόμενη αγωγή τους αποζημιώσεως κατά της Visa. Συγκεκριμένα, οι προσφεύγουσες φρονούν ότι μια απόφαση του Πρωτοδικείου η οποία διαπιστώνει ότι κακώς η Επιτροπή δέχθηκε τον επίδικο κανόνα και, κατά συνέπεια, την απαίτηση περί αποκτήσεως αδείας παροχής τραπεζικών υπηρεσιών θα οδηγήσει αναπόφευκτα στο συμπέρασμα ότι οι δύο αυτές προϋποθέσεις ήταν παράνομες κατά τον χρόνο εκδόσεως της προσβαλλομένης αποφάσεως και κατόπιν αυτής.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 34 Η ασκούμενη από φυσικό ή νομικό πρόσωπο προσφυγή είναι παραδεκτή μόνο στον βαθμό που ο προσφεύγων αντλεί συμφέρον από την ακύρωση της προσβαλλομένης πράξεως. Ένα τέτοιο συμφέρον προϋποθέτει ότι η ακύρωση της πράξεως είναι ικανή, αφ' εαυτής, να παραγάγει έννομες συνέπειες, ή, με άλλη διατύπωση, ότι η προσφυγή μπορεί, εκ του αποτελέσματός της, να ωφελήσει τον διάδικο που την άσκησε (βλ. απόφαση του Πρωτοδικείου της 28ης Σεπτεμβρίου 2004, T-310/00, MCI κατά Επιτροπής, Συλλογή, σ. II-3253, σκέψη 44, και την εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 35 Συναφώς, πρέπει να υπομνησθεί ότι οι προϋποθέσεις του παραδεκτού της προσφυγής εκτιμώνται, με την επιφύλαξη του διαφορετικού ζητήματος της απώλειας του εννόμου συμφέροντος, κατά το χρονικό σημείο της ασκήσεως της προσφυγής (βλ. απόφαση του Πρωτοδικείου της 21ης Μαρτίου 2002, T-131/99, Shaw και Falla κατά Επιτροπής, Συλλογή 2002, σ. II-2023, σκέψη 29, και την εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

- 36 Πάντως, προς διασφάλιση της ορθής απονομής της δικαιοσύνης, αυτή η διαπίστωση περί του χρόνου εκτιμήσεως του παραδεκτού της προσφυγής δεν μπορεί να εμποδίσει το Πρωτοδικείο να διαπιστώσει ότι η έκδοση αποφάσεως επί της προσφυγής παρέλκει στην περίπτωση κατά την οποία ένας προσφεύγων που είχε αρχικώς έννομο συμφέρον έπαυσε να έχει οποιουδήποτε είδους προσωπικό συμφέρον για την ακύρωση της εν λόγω αποφάσεως λόγω γεγονότος που συνέβη κατόπιν της ασκήσεως της εν λόγω προσφυγής.
- 37 Πράγματι, για να μπορέσει ο προσφεύγων να ασκήσει προσφυγή ακυρώσεως αποφάσεως, πρέπει να αντλεί διαρκώς προσωπικό συμφέρον από την ακύρωση της προσβαλλομένης αποφάσεως (βλ. απόφαση του Πρωτοδικείου της 24ης Απριλίου 2001, T-159/98, Torre κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή Υπ.Υπ. 2001, σ. I-A-83 και II-395, σκέψη 30, και την εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 38 Υπό την ίδια έννοια, το Δικαστήριο έκρινε, όσον αφορά το παραδεκτό αιτήσεως αναιρέσεως, ότι μπορεί να λάβει υπόψη αυτεπαγγέλτως την έλλειψη συμφέροντος εκ μέρους του διαδίκου για την άσκηση αναιρέσεως ή τη συνέχιση της εκδικάσεώς της, λόγω γεγονότος μεταγενέστερου της αποφάσεως του Πρωτοδικείου δυνάμενου να άρει τον βλαπτικό για τον αναιρεσιόντα χαρακτήρα της αποφάσεως αυτής και να κρίνει για τον λόγο αυτόν την αίτηση αναιρέσεως απαράδεκτη ή άνευ αντικειμένου. Πράγματι, η ύπαρξη εννόμου συμφέροντος για την άσκηση αναιρέσεως προϋποθέτει ότι η αναίρεση μπορεί, με το αποτέλεσμά της, να ωφελήσει τον διάδικο που την άσκησε (απόφαση του Δικαστηρίου της 19ης Οκτωβρίου 1995, C-19/93 P, Rendo κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1995, σ. I-3319, σκέψη 13).
- 39 Πρέπει, συνεπώς, να εξεταστεί αν η ενδεχόμενη ακύρωση του άρθρου 1, πέμπτη περίπτωση, της προσβαλλομένης αποφάσεως μετά την κατάργηση του επίδικου κανόνα μπορεί να έχει έννομες συνέπειες ευνοϊκές για τις προσφεύγουσες (βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση της 13ης Ιουνίου 2000, T-204/97 και T-270/97, EPAC κατά Επιτροπής, Συλλογή 2000, σ. II-2267, σκέψη 154).
- 40 Εν προκειμένω, πρέπει να γίνει δεκτό ότι το έννομο συμφέρον των προσφευγουσών, ενώ υφίστατο αρχικώς, έπαυσε να υφίσταται λόγω της καταργήσεως του επίδικου κανόνα. Συγκεκριμένα, ενδεχόμενη απόφαση του Πρωτοδικείου ακυρώνουσα το

άρθρο 1, πέμπτη περίπτωση, της προσβαλλομένης αποφάσεως δεν θα μπορούσε πλέον να παραγάγει τις συνέπειες που προβλέπει το άρθρο 233 ΕΚ. Ακόμη και σε περίπτωση ακυρώσεως της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή δεν θα μπορούσε να εκδώσει νέα απόφαση η οποία δεν θα περιλαμβάνει τα σφάλματα που ενδεχομένως θα διαπιστώσει το Πρωτοδικείο, διότι ο επίδικος κανόνας δεν θα υφίσταται πλέον (βλ., υπό την έννοια αυτή, διάταξη του Πρωτοδικείου της 13ης Ιουνίου 1997, T-13/96, TEAM και Kolprojekt κατά Επιτροπής, Συλλογή 1997, σ. II-983, σκέψεις 27 και 28).

- 41 Η διαπίστωση αυτή δεν αναιρείται από τα επιχειρήματα των προσφευγουσών.
- 42 Πρώτον, όσον αφορά τους ισχυρισμούς των προσφευγουσών ότι η Visa θα θέσει κανόνα παρεμφερή προς τον επίδικο κανόνα, επιβάλλεται η υπενθύμιση ότι ένας επιχειρηματίας πρέπει να δικαιολογεί γεγεννημένο και ενεστώσ έννομο συμφέρον για την ακύρωση της προσβαλλομένης πράξεως (απόφαση του Πρωτοδικείου της 17ης Σεπτεμβρίου 1992, T-138/89, NBV και NVB κατά Επιτροπής, Συλλογή 1992, σ. II-2181, σκέψη 33) και ότι αυτή η κατάσταση δεν συντρέχει εν προκειμένω.
- 43 Συγκεκριμένα, αν το συμφέρον που επικαλείται ο προσφεύγων αφορά μελλοντική νομική κατάσταση, πρέπει να αποδειχθεί ότι η προσβολή της καταστάσεως αυτής ήδη προκύπτει ότι είναι πλέον βέβαιη. Τούτο δεν συμβαίνει εν προκειμένω, διότι η θέσπιση παρεμφερούς κανόνα από τη Visa δεν αποτελεί παρά ενδεχόμενο το οποίο εξαρτάται αποκλειστικώς από τη Visa. Πρόκειται δηλαδή για ένα απλώς υποθετικό συμφέρον, το οποίο, ως εκ τούτου, δεν αρκεί για να διαπιστωθεί ότι η έννομη κατάσταση των προσφευγουσών επηρεάζεται από τη μη ακύρωση της προσβαλλομένης αποφάσεως.
- 44 Δεύτερον, οι προσφεύγουσες φρονούν ότι ενδεχόμενη ευνοϊκή απόφαση του Πρωτοδικείου θα είχε επίσης ως συνέπεια η Visa να τροποποιήσει την απαίτηση τα μέλη της να διαθέτουν άδεια παροχής τραπεζικών υπηρεσιών.

- 45 Συναφώς, αρκεί να υπομνησθεί ότι ο κανόνας της Visa περί υποχρεωτικής αδείας παροχής τραπεζικών υπηρεσιών δεν αποτελεί το αντικείμενο της προσβαλλομένης αποφάσεως. Ακόμη και αν γίνει δεκτό ότι η Επιτροπή έπρεπε να είχε εξετάσει τον επίδικο κανόνα λαμβάνοντας υπόψη, βάσει των συνθηκών της αγοράς, την απαίτηση περί υποχρεωτικής αδείας παροχής τραπεζικών υπηρεσιών, αυτό δεν αναιρεί το ότι η εν λόγω απαίτηση δεν αποτελεί αντικείμενο της προσβαλλομένης αποφάσεως. Κατά συνέπεια, ακόμη και αν ακυρωνόταν το άρθρο 1, πέμπτη περίπτωση, της προσβαλλομένης αποφάσεως και η Επιτροπή έπρεπε να εξετάσει εκ νέου τη συμβατότητα του επίδικου κανόνα με το άρθρο 81 ΕΚ, η κατάσταση αυτή δεν θα είχε αυτομάτως συνέπειες στους άλλους κανόνες που διέπουν το σύστημα πληρωμών με κάρτες Visa.
- 46 Επίσης, τίποτα δεν εμποδίζει τις προσφεύγουσες να προσβάλουν, υποβάλλοντας καταγγελία ενώπιον της Επιτροπής, τους κανόνες προσχωρήσεως στο σύστημα πληρωμών με κάρτες Visa και ιδίως την απαίτηση να έχει ο ενδιαφερόμενος την ιδιότητα του χρηματοδοτικού οργανισμού, όπως υποστηρίζει, εξάλλου, η Επιτροπή με τις παρατηρήσεις της επί της παραιτήσεως της παρεμβαίνουσας.
- 47 Τρίτον, όσον αφορά τα επιχειρήματα των προσφευγουσών ότι η ακύρωση της προσβαλλομένης αποφάσεως είναι αναγκαία ως βάση ενδεχόμενης αγωγής αποζημιώσεως κατά της Visa ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων, πρέπει να επισημανθεί, καταρχάς, ότι πρόκειται επίσης περί μελλοντικής και υποθετικής περιπτώσεως.
- 48 Πράγματι, δεν είναι βέβαιο ότι η εκτίμηση της Επιτροπής όσον αφορά τη δυνατότητα εφαρμογής του άρθρου 81, παράγραφος 1, ΕΚ θα ληφθεί υπόψη από ένα εθνικό δικαστήριο αποφαινόμενο επί αγωγής αποζημιώσεως κατά της Visa.
- 49 Είναι, βεβαίως, αληθές ότι οι πράξεις των κοινοτικών οργάνων απολαύουν καταρχήν του τεκμηρίου της νομιμότητας μέχρι την ακύρωση ή την ανάκλησή

τους (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 1ης Απριλίου 1982, 11/81, Dürbeck κατά Επιτροπής, Συλλογή 1982, σ. 1251, σκέψη 17, και της 14ης Δεκεμβρίου 2000, C-344/98, Masterfoods και HB, Συλλογή 2000, σ. I-11369, σκέψη 53). Ως εκ τούτου, όταν τα εθνικά δικαστήρια αποφαινόνται επί συμφωνιών ή πρακτικών που έχουν ήδη αποτελέσει αντικείμενο αποφάσεως της Επιτροπής δεν μπορούν να λαμβάνουν αποφάσεις αντίθετες από εκείνη της Επιτροπής, ακόμη και αν η εν λόγω απόφαση απάδει προς την απόφαση που εξέδωσε το εθνικό δικαστήριο πρωτοδίκως (προαναφερθείσα απόφαση Masterfoods και HB, σκέψη 52).

- 50 Πάντως, τα εθνικά δικαστήρια δεν έχουν υποχρέωση χορηγήσεως αρνητικής πιστοποίησης, μολονότι πρόκειται περί πραγματικού στοιχείου το οποίο μπορούν να λάβουν υπόψη τα εθνικά δικαστήρια στο πλαίσιο της εκτιμήσεώς τους. Συγκεκριμένα, από το άρθρο 2 του κανονισμού 17 προκύπτει ότι, με τις αρνητικές πιστοποιήσεις, η Επιτροπή απλώς διαπιστώνει, βάσει των στοιχείων που έχει στη διάθεσή της, ότι δεν είναι αναγκαίο να παρέμβει. Συνεπώς, οι αρνητικές πιστοποιήσεις δεν συνιστούν οριστική εκτίμηση, ούτε, ειδικότερα, τοποθέτηση, για την οποία η Επιτροπή έχει αποκλειστική αρμοδιότητα. Λαμβανομένου υπόψη ότι το άρθρο 81, παράγραφος 1, ΕΚ έχει άμεση εφαρμογή, όπως επανειλημμένως έκρινε το Δικαστήριο, δηλαδή οι ιδιώτες μπορούν να το επικαλεστούν ενώπιον εθνικών δικαστηρίων και να αντλήσουν δικαιώματα από αυτό, τα εθνικά δικαστήρια, τα οποία ενδέχεται να έχουν υπόψη τους και άλλα στοιχεία σχετικά με τη διαφορά που υποβλήθηκε στην κρίση τους, έχουν υποχρέωση να σχηματίσουν ίδια άποψη, βάσει των στοιχείων που έχουν στη διάθεσή τους, επί της δυνατότητας εφαρμογής του άρθρου 81, παράγραφος 1, ΕΚ σε ορισμένες συμφωνίες (προτάσεις του γενικού εισαγγελέα M. Reischl στην υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση του Δικαστηρίου της 10ης Ιουλίου 1980, 37/79, Marty κατά Lauder, Συλλογή τόμος 1980/II, σ. 601· βλ. επίσης, υπό την έννοια αυτή, απόφαση Marty κατά Lauder, σκέψη 13, και απόφαση του Πρωτοδικείου της 13ης Δεκεμβρίου 1990, T-116/89, Prodifarma κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1990, σ. II-843, σκέψη 70).
- 51 Ακολούθως, στα εθνικά δικαστήρια απόκειται, σε περίπτωση αμφιβολίας επί της νομιμότητας αποφάσεως της Επιτροπής, να υποβάλουν προδικαστικό ερώτημα βάσει του άρθρου 234 ΕΚ, προκειμένου να προσβάλουν το κύρος της προσβαλλομένης αποφάσεως, οπότε, εν πάση περιπτώσει, αν ανακύψει διαφορά, οι προσφεύγουσες δεν στερούνται της δυνατότητας να ασκήσουν τα δικαιώματά τους ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου (βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση του Πρωτοδικείου της 14ης Απριλίου 2005, T-141/03, Sniace κατά Επιτροπής, Συλλογή 2005, σ. II-1197, σκέψη 40).

52 Εν πάση περιπτώσει, η νομική κατάσταση των προσφευγουσών δεν επηρεάζεται από την ακύρωση του τμήματος της προσβαλλομένης αποφάσεως που αφορά τον επίδικο κανόνα. Συγκεκριμένα, όπως υποστήριξαν οι προσφεύγουσες με τις απαντήσεις τους στις γραπτές ερωτήσεις του Πρωτοδικείου, η ενδεχόμενη ακύρωση της προσβαλλομένης αποφάσεως δεν τους εξασφαλίζει πρόσβαση στο σύστημα αγορών του δικτύου Visa, καθόσον, όπως προκύπτει από το υπόμνημά τους απαντήσεως, δεν διαθέτουν άδεια παροχής τραπεζικών υπηρεσιών. Δεδομένου ότι η απαίτηση σύμφωνα με την οποία η απόκτηση της ιδιότητας του μέλους της Visa προϋποθέτει ότι ο ενδιαφερόμενος διαθέτει άδεια παροχής τραπεζικών υπηρεσιών δεν αποτελεί αντικείμενο της προσβαλλομένης αποφάσεως και ότι το Πρωτοδικείο δεν μπορεί να υποκαταστήσει με την εκτίμησή του εκείνη της Επιτροπής, η ενδεχόμενη ακύρωση του τμήματος της προσβαλλομένης αποφάσεως που αφορά τον επίδικο κανόνα δεν έχει άμεσες συνέπειες στη νομιμότητα του κανόνα ότι τα μέλη της Visa πρέπει να είναι χρηματοδοτικοί οργανισμοί. Πράγματι, πρέπει να υπομνησθεί ότι, στο πλαίσιο της προσφυγής ακυρότητας που προβλέπει το άρθρο 230 ΕΚ, το Δικαστήριο και το Πρωτοδικείο είναι αρμόδια να αποφαινούνται επί προσφυγών λόγω αναρμοδιότητας, παραβάσεως ουσιώδους τύπου, παραβιάσεως της Συνθήκης ή οποιουδήποτε κανόνα δικαίου σχετικού με την εφαρμογή της, ή για κατάχρηση εξουσίας. Το άρθρο 231 ΕΚ προβλέπει ότι, αν μια προσφυγή είναι βάσιμη, το Δικαστήριο κηρύσσει την προσβαλλόμενη πράξη άκυρη (απόφαση του Δικαστηρίου της 27ης Ιανουαρίου 2000, C-164/98 P, DIR International Film κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 2000, σ. I-447, σκέψη 38).

53 Υπό τις συνθήκες αυτές, χωρίς να είναι αναγκαίο να εξετασθεί αν οι προσφεύγουσες είχαν, κατά τον χρόνο ασκήσεως της προσφυγής, έννομο συμφέρον για την επίλυση της διαφοράς, πρέπει να διαπιστωθεί ότι, εν πάση περιπτώσει, οι προσφεύγουσες δεν έχουν πλέον έννομο συμφέρον για τη συνέχισή της. Συνεπώς, ελλείψει γεγεννημένου και ενεστώτος εννόμου συμφέροντος, η δίκη πρέπει να καταργηθεί.

Επί των δικαστικών εξόδων

54 Κατά το άρθρο 87, παράγραφος 6, του Κανονισμού Διαδικασίας, σε περίπτωση καταργήσεως της δίκης, το Πρωτοδικείο κανονίζει τα έξοδα κατά την κρίση του.

- 55 Εν προκειμένω, δεδομένου ότι τα στοιχεία βάσει των οποίων κρίνεται ότι η δίκη πρέπει να καταργηθεί οφείλονται σε γεγονός ανεξάρτητο της συμπεριφοράς των κύριων διαδίκων, κάθε κύριος διάδικος πρέπει να καταδικαστεί στα δικαστικά του έξοδα.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ (τρίτο τμήμα)

διατάσσει:

- 1) **Καταργείται η δίκη.**
- 2) **Οι προσφεύγουσες και η Επιτροπή φέρουν τα δικαστικά τους έξοδα.**

Λουξεμβούργο, 17 Οκτωβρίου 2005.

Ο Γραμματέας

E. Coulon

Ο Πρόεδρος

M. Jaeger